

Handläggare
Isabelle Zachrisson
Telefon: 08-50830130**Till**
Kyrkogårdsnämnden
2026-04-15

Underlag för budget 2027 med inriktning 2028 och 2029 för kyrkogårdsnämnden

Förslag till beslut

Kyrkogårdsnämnden godkänner förslaget till underlag till budget för 2027 med inriktning för 2028 och 2029 och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Innehållsförteckning

1 Strategisk inriktning	3
2 Lokala utvecklingsbehov	7
3 Planeringsförutsättningar för nämndens verksamhetsområden	7
4 Sammanfattande ekonomisk analys	9
4.1 Drift	10
4.2 Investeringar	14
4.2.1 Prioriteringsgrunder	15
4.2.2 Konsekvensanalys och risker	16
4.2.3 Måluppfyllelse	16
4.3 Verksamhetsprojekt	16
5 Lokalförsörjningsplan	16
5.1 Sammanfattning	16
5.2 Planeringsförutsättningar	16
5.3 Hyreskostnadsutveckling	16
5.3.1 Administrativa lokaler	17
5.4 Samverkan	17
5.5 Lokalplanering - ej pedagogisk verksamhet	17
5.5.1 Nuläge 31 januari 2026	17
5.5.2 Behov och planering av lokaler för (första planeringsperioden)	17
5.5.3 Behov och planering för lokaler (andra planeringsperioden)	17
5.6 Övrig information	17
6 Övriga redovisningar	17

Bilagor

Bilaga 1: KN 2027-2029

Bilaga 2: Bilaga 6m Klimatanpassningsinvesteringar 2027-2029

Bilaga 3: Kompetensförsörjningsplan 2026-2028

1 Strategisk inriktning

Kyrkogårdsnämnden är huvudman för begravningsverksamheten i Stockholm stad och ska verka för att den konfessionsneutrala inriktningen upprätthålls och att alla stockholmare, oavsett livsåskådning, kan erbjudas den begravningsceremoni som önskas. Nämnden äger och förvaltar stadens 12 begravningsplatser, upplåter gravplatser, ställer ceremonilokaler till allmänhetens förfogande samt svarar för stadens krematorier.

I verksamheten finns tre huvudområden: begravningsverksamhet, ansvar för att skydda och bevara kulturhistoriska värden samt övrig serviceverksamhet det vill säga skötsel och plantering på enskilda gravar mot ersättning från gravrättsinnehavare. Dessutom ansvarar nämnden för förvaltning av världsarvet Skogskyrkogården i enlighet med Unesco:s Konvention om Skydd för Världens Kultur- och Naturarv.

En allt mer åldrande befolkning gör att antalet avlidna beräknas öka. Enligt stadens befolkningsprognos beräknas antalet personer som är 80 år och äldre öka kraftigt och vara omkring 39 procent fler 2036 än 2026. Antalet döda, förväntas att stiga med omkring 19 % mellan 2025 och 2035. Under 2024 var antalet döda i staden dock det lägsta sedan 1942 och medellivslängden ökade relativt mycket för både kvinnor och för män, med cirka 0,9 år. Under 2024 var medellivslängden i Stockholm 86,7 år för kvinnor och 83,2 år för män. Antalet avlidna var fortsatt relativt lågt under 2025.

I linje med tidigare år kommer verksamhetens huvudinriktning vara att långsiktigt förvalta och utveckla stadens begravningsuppdrag. I takt med händelser i vår omvärld, behöver verksamheten under planperioden också lägga ett stort fokus på en god krisberedskap, för att vara väl förberedda inför en eventuell kris.

Nämndens strategiska prioriteringar under planperioden 2027-2029

Renovering av Råcksta krematorium

En utredning beträffande renovering och/eller utbyggnad av Råcksta krematorium för att säkra driften, behöver påbörjas och genomföras under planperioden. Inför renoveringar av krematorier, ser förvaltningen behov av att omvärldsbevaka andra krematorier samt den teknik som idag finns för att säkerställa en modern och hållbar ombyggnation, men också att delta i den krematorieutredning som pågår i länet, i samverkan med Svenska kyrkan, för att säkra framtidens krematoriekapacitet.

Under 2026 planerar förvaltningen för att genomföra en verksamhetsanalys för att utreda vilken typ av renovering eller nybyggnation som behövs för Råcksta krematorium. Projektering planeras till 2027-2028 och byggstart till 2029.

Nya entréer samt ombyggnad av upplagsplats på Norra begravningsplatsen

I samband med att utbyggnaden av tunnelbanelinjen mot Hagalund färdigställs och en ny tunnelbanestation med uppgång södra Hagalund anläggs, ser förvaltningen att flödet av besökare till Norra begravningsplatsen också kommer att påverkas. I samband med att den gröna tunnelbanelinjen (tidigare kallad gula linjen) färdigställs kommer därför en ny huvudentré till Norra begravningsplatsen att behöva anläggas i den västra delen. Behov av

förlängning av det befintliga gjutjärnsstaketet blir då också aktuellt med två nya sekundära entréer mot det planerade bostadsområdet Hagastaden. Upplagsområdet på Norra begravningsplatsen, som gränsar till en av de nya entréerna men också till intilliggande planerade flerfamiljshus, behöver i samband med detta omplaneras för att optimeras verksamhetens behov samtidigt som den inte ska upplevas som störande för framtida hyresgäster. Trafikstart för den *gröna* linjen beräknas till 2028. En utredning av åtgärdsbehovet har påbörjats och fortgår under planperioden. Löpande kontakt upprätthålls med Solna stad i framskridandet av detaljplanearbetet. Så snart alla förutsättningar är klarlagda påbörjas projektering och upphandling för genomförande.

Digitalisering

Förvaltningen ska öka graden av digitalisering i ärendehandläggningen framförallt gentemot medborgare som i högre grad ska kunna sköta sina ärenden digitalt.

Förvaltningen behöver därför ta fram en långsiktig digital strategi/färdplan för verksamheten för att tydliggöra behov, åtgärder och prioriteringar. Kring detta har förvaltningen påbörjat dialog med serviceförvaltningens enhet för digitalisering, it och telefoni.

När det gäller myndighetsutövning och ärendehandläggning följer förvaltningen hur andra förvaltningarnas arbetar med implementering av utskick via digitala brevlådor som Kivra och Min myndighetspost. Förvaltningen välkomnar det stadsgemensamma arbetet som görs för att möjliggöra att skicka brev och fakturor via Kivra.

Förvaltningen har även ambitionen att vara delaktig i stadens gemensamma arbete och utveckling kring möjligheterna att använda AI-verktyg som SveaGPT inom vissa områden.

Förvaltningen har dialog med serviceförvaltningen kring nuvarande e-tjänst hittagraven och vilken utveckling som kan behövas på kort och lång sikt för att kunna tillhandahålla en modern e-tjänst för allmänheten.

Fortsatt satsning på kulturarvet och världsarvet Skogskyrkogården

Under planperioden kommer satsningen på världsarvet Skogskyrkogården fortsätta i enlighet med införandet av den nationella världsarvsstrategin.

Flera aktiviteter för kommande år ska prioriteras, planeras, finansieras och genomföras utifrån de aktiviteter som föreslås i projektet hållbara besök på världsarvet Skogskyrkogården. På förslag är bland annat att göra om skyltningen vid huvudentrén och samtidigt permanenta utomhusutställningen. På sikt finns ambitioner att göra om inomhusutställningen på Visitors Center.

Medarbetarna inom kyrkogårdsförvaltningen ska också ges bra förutsättningar att känna världsarvet och där stötta Stadsmuseet vid visningar för alla nya medarbetare inom förvaltningen.

Visningsverksamheten för både Skogskyrkogården och Järva begravningsplats behöver förstärkas. Förvaltningen fick i uppdrag att öka kännedomen och användningen av Järva begravningsplats och visningsverksamhet är en del i detta.

Under 2027 firar Norra begravningsplatsen 200 år. Detta kommer att uppmärksammas och

firas.

Ny skorsten till Nya krematoriet

Förvaltningen kommer under planperioden att fortsätta utreda en ny skorsten vid Nya krematoriet på Skogskyrkogården. Målsättningen är att under 2026 inhämta erforderliga tillstånd för bygget. Byggstart är planerat till 2028.

Arbete med biologisk mångfald

Stadens begravningsplatser ska ha höga naturvärden och den så kallade grönyteskötseln ska, där så är möjligt, stärka den biologiska mångfalden. Arbetet med ökad biologisk mångfald har fått ett ökat utrymme i förvaltningens dagliga drift och löper numera som en röd tråd genom alla projekt. Arbetet för en helt fossilfri skötsel av stadens begravningsplatser fortsätter. Förvaltningen byter ut fordon och maskiner till miljöanpassade alternativ och testar kontinuerligt nya eldrivna maskiner och handredskap i professionell drift. Allt fler elfordon och arbetsmaskiner med eldrift eftersträvas. Målet är att övergå till emissionsfri drift, i de fall det är möjligt. Övergången innebär dock en merkostnad, då eldrivna verktyg är markant dyrare i inköp än fossildrivna.

Under planperioden kommer olika trädvårdsåtgärder att utföras med syfte att säkerställa trädbeståndet på stadens begravningsplatser. Plantering kommer att genomföras i form av föryngring och nyplantering under kommande år.

Stockholms stads Miljöprogram 2030 och Handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad är vägledande i förvaltningens arbete med ökad biologisk mångfald.

Kris- och beredskapsarbete

Kyrkogårdsnämndens insatser ska säkerställa verksamheternas kontinuitet vid oönskade händelser samt värna om säkerheten på arbetsplatsen. Verksamheten ska fungera ändamålsenligt även vid oönskade händelser och information ska behandlas säkert enligt gällande lagar och riktlinjer.

Personella resurser i form av säkerhetssamordnare, krisledningsstab och krisorganisation bemannas kontinuerligt. Arbetet fortsätter med utveckling av rutiner och kontinuitetsplaner för att hantera oönskade händelser samt utbildning och en stadsgemensam övning ska genomföras. En plan samt bemanning för organisation under höjd beredskap och krig har tagits fram och ska implementeras. Utgångspunkten är den planering som idag finns för kris och oönskade händelser. Syftet är att upprätthålla samhällsviktiga verksamheter vid allvarliga och extraordinära händelser.

Arbete utifrån direktiven för samtliga nämnder

I budget för 2026 finns gemensamma direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser, som rör prioriterade områden. Förvaltningen ser samverkan med andra förvaltningar och bolag som en förutsättning för en effektiv och utvecklingsinriktad verksamhet. Nämndens verksamheter ingår i olika samverkansprojekt och arbeten tillsammans med andra nämnder och bolag. Fortsatt beskrivs hur förvaltningen avser att samverka med övriga förvaltningar,

bolag och övriga under året. Särskilt prioriterade frågor som anges de kommande åren är:

Långsiktigt hållbar ekonomi och goda förutsättningar för välfärd

Kyrkogårdsförvaltningens verksamheter styrs, planeras och följs upp i stadens system för integrerad styrning och ledning, ILS, vilket stödjer nämndens verksamheter mot ett tydligt fokus på resultatet för invånarna. Förvaltningen arbetar med systematisk styrning och uppföljning samt med verksamhets- och kvalitetsutveckling. Förvaltningen arbetar för att säkerställa att prognossäkerhet och budgetföljsamhet är god. Erfarenheter från Järvaprojektet ligger till grund för den pågående renoveringen av Skogskrematoriet som startade i början av 2025.

Förvaltningen arbetar för att öka förvaltningens innovationskraft och öka takten i förvaltningens digitala utveckling. Behov finns av samarbete som kan leda till effektivitet och ökad kvalitet i verksamheten. Förvaltningen anlitar serviceförvaltningen gällande digitalisering och med sex fackförvaltningar i staden om gemensamt dataskyddsbud.

I samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen har förvaltningen ordnat platser för stockholmsjobb på begravningsplatserna. Förhoppningen är att ytterligare utveckla detta under planperioden.

Från mars månad 2024 är verksamheten i Slakthusområdet samlokaliserad med idrottsförvaltningen i Palmfelt center, i avvaktan på flytt till stadens lokaler vid Klamparen 11. Flytten är planerad till sista kvartalet 2027.

Chefsförsörjningen har varit en aktuell fråga, men är nu till största del löst. Det kvarstår dock behov av att rekrytera inom vissa specialistfunktioner. Samverkan med HR-funktionerna på andra förvaltningar fortgår. Genom samverkan kan förvaltningarna byta erfarenheter och kunskap samt undersöka möjligheter att samordna insatser till exempel inom chefsutveckling, kompetensförsörjning och arbetsmiljö.

Förvaltningen kommer under planperioden att ta över driften av ytterligare begravningsplatser i egen regi. Under 2027 återtas Galärvarvskyrkogården, vilket är den sista i raden att övergå i egen regi.

En levande och hållbar stad

Kyrkogårdsförvaltningen samverkar med berörda fackförvaltningar i planerings- och utvecklingsfrågor för att få en helhetssyn kring utvecklingen av stadens begravningsplatser. Stadens begravningsplatser och kyrkogårdar utgör viktiga gröna lungor i stadsmiljön.

Samarbete med miljöförvaltningen sker kring insatser för biologisk mångfald på stadens begravningsplatser. Ett samarbete finns med trafikkontoret i trädprojekt och trädfrågor. Andra viktiga samarbetspartners är stadsledningskontoret, Stockholm Vatten och fastighetskontoret.

Samarbetet med Stadsmuseet fortsätter, både vad gäller antikvariskt stöd vid underhålls- och upprustningsprojekt samt genom att Stadsmuseet fortsätter att anordna visningsverksamhet, både vid världsarvet Skogskyrkogården och vid Norra begravningsplatsen. En samverkansgrupp är etablerat med representanter från stadsmuseet/kulturförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret, Visit Stockholm och

kyrkogårdsförvaltningen. Syftet är dels att hantera strategiska och operativa frågor som rör flera förvaltningar kopplat till världsarvet, dels att tillsammans genomföra aktiviteter som ökar kunskapen och engagemanget för världsarvet.

En trygg och säker stad som håller samman

Förvaltningen kommer i samverkan med berörda stadsdels- och fackförvaltningar, polis och lokala näringslivet fortsätta att utveckla stadens begravningsplatser till trygga och säkra platser. Under hösten 2024 driftsattes Järva begravningsplats och en samverkan pågår och kommer fortsätta, bland annat avseende trygghetsarbetet med Järva stadsdelsförvaltning, andra förvaltningar, fastighetsägare och civilsamhället.

Förvaltningen arbetar fortsatt med att öka säkerheten och den upplevda tryggheten på begravningsplatserna. Arbetet fortsätter med att bland annat ta fram ljus- och mörkerplaner, förbättra belysning och att införa tillträdesbegränsningar för fordon.

Inom ramen för Fokus Järva ska aktörer och boende i Järvaområdet involveras för att fortsatt förankra Järva begravningsplats och naturområde som en fin och trygg plats för stockholmarna.

Samverkan och samråd med olika intressenter görs vid planering av verksamheten. Allmänhetens och olika religiösa företrädares synpunkter är värdefulla för att utveckla kvaliteten i service och förvaltning.

2 Lokala utvecklingsbehov

3 Planeringsförutsättningar för nämndens verksamhetsområden

Verksamhetens omfattning

Kyrkogårdsnämnden är huvudman för begravningsverksamheten i Stockholm stad. Kyrkogårdsnämnden ska verka för att den konfessionsneutrala inriktningen upprätthålls och att alla stockholmare, oavsett livsåskådning, kan erbjudas den begravningsceremoni som önskas genom de ceremonilokaler som nämnden tillhandahåller. Nämnden äger och förvaltar stadens begravningsplatser, upplåter gravplatser, ställer ceremonilokaler till allmänhetens förfogande samt svarar för stadens krematorier.

Verksamheten består av tre huvudområden: begravningsverksamhet, ansvar för att skydda och bevara kulturhistoriska värden samt övrig serviceverksamhet det vill säga skötsel och plantering på enskilda gravar mot ersättning från gravrättsinnehavare. Dessutom ansvarar nämnden för förvaltning av världsarvet Skogskyrkogården i enlighet med Unesco:s Konvention om Skydd för Världens Kultur- och Naturarv.

Kyrkogårdsnämnden ger vidare ekonomisk ersättning till den som innehar enskild begravningsplats och till den som förvaltar allmän begravningsplats utan att vara huvudman. Med det senare avses församlingar inom Svenska kyrkan, i huvudsak i innerstaden. Stockholms kyrkogårdsnämnd har, enligt Begravningslag (1990:1144), rätt att lämna ett skäligt bidrag till driften till den församling som är innehavare och vill behålla förvaltningen av sin begravningsplats. Huvudmannens bidrag till församlingarna har utgått från de

kostnader församlingarna haft för förvaltning av sina begravningsplatser, kyrkogårdar respektive kolumbarier.

Verksamheten finansieras av en begravningsavgift som baseras på den kommunalt beskattningsbara inkomsten. Begravningsavgiften uppgår år 2026 till 7 öre per intjänad hundralapp. Begravningsavgiften för de kyrkliga huvudmännen i riket uppgår år 2026 till 29,2 öre per skattekrona som jämförelse.

Nämnden förvaltar 12 begravningsplatser med 14 ceremonilokaler. Totalt finns inom nämndens ansvar ett 40-tal byggnader, inklusive två aktiva krematorier.

Demografiska förutsättningar

I Stockholm pågår en kraftig befolkningsutveckling. Det är framför allt födelsenettet, det vill säga antalet födda minus antalet döda, som är anledningen till befolkningsökningen. Trots covid 19-pandemin var dödligheten nere på normala nivåer år 2022 och under de närmaste tio åren väntas medellivslängden stiga. Antalet avlidna beräknas öka i takt med att 40-talisterna når åldrar där dödsriskerna är höga.

Enligt stadens befolkningsprognos beräknas antalet personer som är 80 år och äldre öka kraftigt och vara omkring 39 % fler 2036 än 2026.

Den procentuellt största folkökningen fram till 2045 väntas ske i Farsta, där ökningen beräknas bli omkring 30 %. På drygt 20 års sikt kan mycket hända vad gäller förutsättningar för befolkningsutveckling, exempelvis om och var bostadsbyggande kan ta plats. Exakt vilka projekt som blir klara och vid vilken tidpunkt kommer troligtvis att förändras jämfört med vad som är känt idag. De planerade projekten ger dock en indikation om var och när befolkningstillväxten kommer att ske under prognosens första år.

Planeringsnivån beräknades till cirka 6200 avlidna per år fram till 2023. Antalet avlidna bedöms därefter att stiga och beräknas i slutet av 2020-talet till 10 procent fler jämfört med idag och i slutet av 2030-talet till cirka 30 procent fler jämfört med idag.

Allmänt om planeringsperioden

I linje med tidigare år kommer verksamhetens huvudinriktning vara att långsiktigt förvalta och utveckla stadens begravningsuppdrag. Ett stort fokus kommer under perioden också att hantera den underhållsskuld som finns på flera av stadens begravningsplatser, inte minst på Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen.

Projektet med att restaurera Skogskrematoriet kommer tydligt att påverka förvaltningens arbete under kommande år. Erfarenheter från det tidigare avslutade Järvaprojektet har lagt grunden för planeringen av renoveringen.

Förvaltningen fortsätter med utbildningsinsatser för förvaltningens medarbetare, för att säkerställa en trygg och hälsosam arbetsplats.

I verksamheten pågår ständiga förbättringsprocesser för att effektivisera och förbättra verksamheten. Processerna rör bland annat handläggningsrutiner som är kopplade till förvaltningens myndighetsutövning, men också till att på sikt effektivisera handläggningen, inte minst när gravboken är ordentligt uppdaterad.

Nämndens verksamhet under genomförandeåret 2026

I budget för 2026 har kommunfullmäktige angett inriktningen för verksamheten.

Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

- verka för att den konfessionsneutrala inriktningen i verksamheten upprätthålls och att alla, oavsett livsåskådning, kan erbjudas den begravningssceremoni som önskas
- verka för tillgängligheten till ceremonilokalerna ska öka

Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder till en rättvis klimatomställning

- ansvara för att erbjuda rofyllda och vackra begravningsplatser
- förvalta kulturarv och förvalta och utveckla park- och naturmiljövärden vid stadens begravningsplatser
- energieffektivisera byggnader och belysning på begravningsplatserna för att minska energiförbrukningen
- behålla och i förekommande fall förstärka de stämmingsfullt ljussatta inom- och utomhusmiljöerna
- fasa ut fossila bränslen i arbetsfordon och maskiner för att successivt övergå till fossilfri drift av stadens begravningsplatser

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

- säkerställa en kostnadseffektiv verksamhet och en låg begravningsavgift på såväl kort som lång sikt, bland annat genom att öka takten i den digitala utvecklingen
- stärka sin styrning av investeringsprojekt
- förstärka underhållet av stadens begravningsplatser
- begravningsplatserna tas om hand väl och är bra och trygga platser för invånarna att vistas på
- erbjuda möjlighet till Stockholms- och feriejobb
- värna en god nivå på underhållet genom långsiktig underhålls- och investeringsplanering
- begravningsplatsen i Järva ska möta behovet av gravplatser och bli en rekreationsplats och en möjlighet till arbetstillfällen på Järvafältet
- skapa trygga och säkra begravningsplatser för anhöriga och besökande
- utreda, och vid behov införa, nya gravplatser i staden och fortsätta att följa det långsiktiga behovet av krematoriekapacitet

4 Sammanfattande ekonomisk analys

Kyrkogårdsnämndens ekonomiska resurser för de kommande åren kan lämpligen fördelas i tre delar med olika förutsättning, möjligheter och utmaningar. Det är en drift- och underhållsbudget som direkt finansieras av begravningsavgiften, löpande underhållsprojekt i investeringsform som indirekt finansieras av begravningsavgiften och ett antal större fleråriga utvecklings- eller renoveringsprojekt, även dessa indirekt finansierade genom begravningsavgiften. Räntekostnader och avskrivningar betalas via begravningsavgiften.

Styrdokument för förvaltning av kyrkogårdar och begravningsplatser

Den långsiktiga verksamhetsplaneringen i denna budget för 2027, med inriktning 2028 och 2029, kompletteras av för kyrkogårdar och begravningsplatser särskilt framtagna VoUp (Vård och underhållsplaner enligt Riksantikvarieämbetets föreskrifter om kyrkliga kulturminnen KRFS 2012:2). Dessa ger anvisning hur respektive begravningsplats ska gestaltas, vilket därmed ger en inriktning för vad som över tiden behöver göras.

Planerna är dock inte tänkta att vara ett fullskaligt styrdokument då underhållsbehovet av till exempel befintliga huskroppar inte alltid omfattas. De framtagna vård- och underhållsplanerna beskriver kulturmiljö och byggnader med åtgärder för att bevara dessa.

Vård- och underhållsplanerna beskriver inte heller bevarande och åtgärdsbehov för enskilda gravöverbyggnader som är kulturhistoriskt klassade, detta behöver därför kompletteras. Framtagande av vårdplaner för nämnda objekt kräver ofta en särskild antikvarisk kompetens.

Vård- och underhållsplaner är till dags dato framtagna för nio av förvaltningens tolv kyrkogårdar och begravningsplatser. Den plan som återstår är för Räcksta begravningsplats (för Strandkyrkogården och Järva som uppförts efter utgången av 1939 och därmed inte lyder under kulturmiljölagen, behövs ingen).

Särskilda ljus- och mörkerplaner är framtagna för Sandsborgskyrkogården, Västberga begravningsplats och Brännkyrka kyrkogård. Övriga planer fortsätter att tas fram under planperioden. Framtagandet av vård- och underhållsplaner samt ljus- och mörkerplaner medför ökade kostnader då dessa behöver upphandlas av bland annat Stadsmuseet.

Begravningsavgift och begravningsfond

Den årliga driftsbudgeten har tidigare år lämnat ett mindre årligt överskott, vilket tillfallit den med begravningsavgiften sammankopplade begravningsfonden. Enligt lag får dessa medel enbart användas till begravningsverksamhet, vilket skapar en obalans mot det gängse kommunala budgetsystemet, där ett överutnyttjande inte är acceptabelt kopplat till den så kallade treårsregeln.

Den grundläggande ekonomiska styrmodellen baseras på de ekonomiska förutsättningarna för landets kyrkliga församlingar (vilka i likhet med Stockholms Stad är huvudmän för begravningsverksamheten) och är tänkt att balansera storleken på avgiften med hur mycket som finns reserverat i fonden samt att detta sedan i nästa steg påverkar vilka investeringar som kan göras och i vilken takt dessa kan ske. Vid ingången till 2026 beräknas fonden vara cirka 95 mnkr.

En tillfällig förstärkning av driftkostnaderna genom att för några år belasta fondmedel, skulle kunna nyttjas till kompetensutveckling, generationsväxling eller särskilda projekt.

4.1 Drift

Tabellen avser redan fastslagen budget.

Driftbudget	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Kostnader	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr
Förvaltningschef, nämnd och stab, adm	26,2	26,2	26,2	26,2
Avdelningen för gravplats, fastighet och kulturarv	159,5	161,0	161,0	161,0
Avdelningen för kapell, kremation och gravrätt	68,4	63,4	60,9	60,9
Kapitalkostnader	81,6	93,8	93,8	93,8
Summa kostnader	335,7	344,4	341,9	341,9
Intäkter				
Avgifter	14,5	14,5	14,5	14,5
Fonduttag	10,0	10,0	10,0	10,0
Övrigt	9,0	9,0	9,0	9,0
Summa intäkter	33,5	33,5	33,5	33,5
Netto	302,2	310,9	308,4	308,4

Fortsatt arbete med det strategiska fastighetsunderhållet

Nämnden har ett stort fastighetsbestånd med olika typer av underhålls- och investeringsbehov. Under 2025 tecknade förvaltningen ett avtal med en systemleverantör för ett system för underhållsplanering av fastigheter. Målsättningen är att få in både fastigheters underhållsbehov och det långsiktiga investeringsbehovet för byggnader, samt för utemiljöer. I dagsläget har en registrering av samtliga begravningsplatser påbörjats. I nästa steg behövs externt stöd för en fortsatt statusinventering och för framtagande av underhållsplan som ska implementeras i ovan nämnda system. För detta begär förvaltningen 3 mnkr.

Övertagande i egen regi

Enligt tidigare politiskt beslut, ska Galärvarvskyrkogården övertas i egen regi under 2027. Inför detta behöver bland annat personal rekryteras. Förvaltningen räknar med två personer anställda året runt, samt två säsongsanställda. Förutom detta tillkommer sedvanliga kostnader kopplade till drift av begravningsplats. För detta begär förvaltningen 1,3 mnkr årligen.

Transport

Under tiden då Skogskrematoriet restaureras, ökar förvaltningens kostnader kopplade till transporter. Detta beror på att bisättningslokalen tillhörande Skogskrematoriet behöver hålla stängt och kistor och urnor behöver därför transporteras till andra bisättningslokaler, samt att flera ceremonier hålls på andra ställen. Kostnadsökningen beräknas vara 5 mnkr för 2027 på grund av förseningen och för detta begär förvaltningen 5 mnkr.

Råcksta krematorium

Råcksta krematorium är byggt på 60-talet och behöver uppdateras både av teknik- och miljöskäl. Kremationskapaciteten och kylförvaringen av kistor i Stockholmsregionen är idag underdimensionerad och påverkar indirekt stadens egen kapacitet. Stockholm växer och därmed kommer dödstaten att öka på sikt. Det är därför viktigt att säkerställa att stadens krematorier fungerar för lång tid framåt. Under 2026 och 2027 behöver nämnden genomföra en utredning inför inriktningsbeslut kring hur Råcksta krematorium ska byggas om och/eller byggas ut. Till grund för detta ligger, förutom förvaltningen egen utredning, också den regionala översyn om pågår i Stockholm med omnejd, som förvaltningen deltar i.

Projektering för Råcksta krematorium förväntas sen ske under 2028.

För framtagande av inriktningsbeslut med tillhörande utredning, begär förvaltningen 4 mnkr.

Nya entréer Norra begravningsplatsen

Under 2028 kommer en ny tunnelbanestation öppnas i Södra Hagalund och en ny stadsdel kommer att växa fram väster om Norra begravningsplatsens fastighetsgräns. Den nya stadsdelen kommer att inrymma bostäder, kontor, restauranger, service och grönområden. Norra begravningsplatsen kommer med denna exploatering få en central roll i stadsbilden och bli en del av infrastrukturen i området med en ny framsida i väst. Detta medför att tre nya entréer, en ny huvudentré och två sekundära entréer ska anläggas. Utöver detta behöver begravningsplatsens gjutjärnsstaket förlängas längs med den nya stadsdelen, en sträcka omfattande cirka en kilometer. En förstudie kring begravningsplatsens påverkan är utförd och samråd pågår med Solna stad kring exploateringsanslutning till begravningsplatsen. För detta begär förvaltningen 3 mnkr.

Digitalisering

Förvaltningen ska öka graden av digitalisering i ärendehandläggningen framförallt gentemot medborgare som i högre grad ska kunna sköta sina ärenden digitalt. Centrala delar är att möjliggöra integrering med andra system och erbjuda digital signering på ett enklare och smidigare sätt än nuvarande lösningar.

Förvaltningen behöver därför ta fram en långsiktig digital strategi/färdplan för verksamheten för att tydliggöra behov, åtgärder och prioriteringar. Kring detta har förvaltningen påbörjat dialog med serviceförvaltningens enhet för digitalisering, it och telefoni. Syftet är att anlita serviceförvaltningen för projektledning, rådgivning och stöd i det fortsatta digitaliseringsarbetet och dra nytta av de stadsgemensamma satsningar som görs.

I budget för 2026 anges att alla förvaltningar ska delta i införandet av Digital post. Förvaltningen ser positivt på en sådan tjänst och ser att detta skulle kunna avlasta från manuell hantering.

För att möjliggöra den fortsatta digitaliseringen ser förvaltningen behov av att rekrytera en person med IT-kompetens och i större utsträckning anlita serviceförvaltningens enhet för digitalisering, it och telefoni. Förvaltningen har dialog med serviceförvaltningen kring nuvarande e-tjänst hittagraven och vilken utveckling som kan behövas på kort och lång sikt för att kunna tillhandahålla en modern e-tjänst för allmänheten.

Sammantaget äskar förvaltningen 1,5 miljoner för arbetet med den digitala förflyttningen.

Kommunikationsinsatser rörande kulturarvet

Under 2027 återöppnar Skogskreamtoriet efter en flera år lång restaurering. Detta hoppas förvaltningen kunna uppmärksamma på olika sätt och knyta till arbetet med den nationella världsarvsstrategin och aktiviteterna som föreslogs i projektet Hållbara besök på världsarvet Skogskyrkogården. Samma år firar också Norra begravningsplatser 200 år. Också detta önskar förvaltningen uppmärksamma. För detta begärs 1 mnkr för år 2027.

Visningsverksamhet

Järva begravningsplats, som invigdes under hösten 2024, har blivit ett populärt besöksmål för besöksgrupper av olika slag. Som begravningsplats har platsen dock inte blivit lika känd och till budget 2026 fick nämnden i uppdrag att öka kännedomen om Järva begravningsplats i syfte att öka nyttjandet av ceremonilokalen. Genom att erbjuda visningar kan förvaltningen öka kunskapen om lokalen, begravningsplatsen och begravningsverksamheten och kulturresevatet som är en viktig del i Järva.

Skogskyrkogården är idag är välbesökt plats. Visningar och Visitors Center sköts idag av Stadsmuseet på uppdrag av kyrkogårdsnämnden. Även här finns möjligheter att utveckla och förändra arbetssätt för att världsarvet Skogskyrkogården i ännu högre grad ska bidra till social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

För detta begär förvaltningen 1 mnkr.

Stockholmjobb

Kyrkogårdsförvaltningen tar årligen, sett till sin storlek, emot ett stort antal så kallade Stockholmsjobbare. Årligen handlar det om 60 stycken platser som alla fördelas till verksamheten på Skogskyrkogården. Förvaltningens verksamhet är av sådan art att det passar bra för den här typen och förvaltningen ser också möjlighet att ta emot fler Stockholmsjobbare också på andra begravningsplatser. Detta medför dock en kostnad för förvaltningen. Därför begärs 4 mnkr.

Flytt till ny lokal

Under tredje kvartalet 2027 kommer förvaltningen att byta lokal och flytta till Klamparen 11, invid tekniska nämndhuset på Kungsholmen. Av vad som hittills är känt behöver förvaltningen kompenseras för ökade hyreskostnader.

Äskande Driftbudget	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Strategiska fastighetsunderhåll	3,0		
Övertagande i egen regi	1,3		
Transportkostnader pga försening	5,0		
Förprojektering Räcksta Krematorium	4,0		

Äskande Driftbudget	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Förprojektering ny entre Norra begravningsplatsen	3,0		
Digitalisering	1,5		
Kommunikationsinsats	1,0		
Visningsverksamhet	1,0		
Stockholmsjobb	4,0		
Summa äskanden	23,8		0,0

4.2 Investeringar

Tabellen nedan avser beslutad budget.

Investering	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Renovering skogskrematoriet	135,0	30,0	0,0	0,
Norra begravningsplatsen 200 år	5,0	0,0	0,0	0,0
Maskiner och inventarier	8,0	8,0	8,0	8,0
Skorsten nya krematoriet	8,0	0,0	0,0	0,0
Utredningskostnader	4,0	0,0	0,0	0,0
Övriga mindre investeringar	24,0	28,0	32,0	32,0
Summa	184,0	66,0	40,0	40,0

Ny skorsten, Nya krematoriet

När Nya krematoriet byggdes, anlades inte någon separat skorsten. Istället drogs en röckanal under marken till den tidigare skorstenen på Skogskrematoriet. Det har dock med tiden visat sig att den lösningen inte fungerar på ett adekvat sätt.

Under 2025 har därför bygget av en ny skorsten till Nya krematoriet utretts. Utredning fortsätter in i 2026, tillsammans med inhämtning av adekvata tillstånd. Nämnden äskade om pengar till detta redan till i år och önskar att de pengar nämnden fick till 2026 ombudgeteras till 2028.

För detta begär förvaltningen 8 mnkr för 2028.

Övertagande i egen regi, Galärvarvskyrkogården

I enlighet med tidigare fattat beslut, planeras för att ta över driften av Galärvarvskyrkogården under 2027. Detta kräver investeringar av maskiner och fordon. För detta begär förvaltningen 4,5 mnkr för 2027.

Ljud- och musikanläggningar, samt hörselslingor

I förvaltningens uppdrag ingår att tillhandahålla lokaler för ceremonier. Musik är den stor del av en begravningsceremoni. Flera av de ljudanläggningar som förvaltningen tillhandahåller, fungerar inte tillfredsställande. En stor del av de synpunkter förvaltningen får, handlar om just ljudanläggningar som antingen saknas eller inte fungerar tillfredsställande. Flera kapell saknar också elpiano, vilket också efterfrågats av användare och besökare.

Flera av förvaltningens kapell saknar idag fungerande hörselslingor. I samband med inköp av nya ljudanläggningar, planerar förvaltningen att komplettera med ljudslingor för att tillse god tillgänglighet i alla kapell. För ljudanläggningar och elpianon begär nämnden 2 mnkr för 2027 och 2 mnkr för 2028.

Världsarvet Skogskyrkogården samt kulturarv

Den utomhusutställning som idag finns intill entrén bör permanentas och kompletteras med information om de andra svenska världsarven. Inför återinvigningen av Skogskrematoriet, år 2027, bör huvudentrén ses över. Invigningen är ett utmärkt tillfälle för kommunikation om att världsarv ska bevaras för all framtid i linje med den nationella världsarvsstrategin och aktiviteterna som föreslogs i projektet Hållbara besök på världsarvet Skogskyrkogården.

Under planperioden vill förvaltningen även göra om den inomhusutställning som finns på Visitors center. Det är också önskvärt att duplicera utomhusutställningen från huvudentrén så den även finns utanför Visitors center. För detta begär förvaltningen 3 mnkr.

Åskande Investering	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Skorsten nya krematoriet		8,0	
Övertagande i egen regi	4,5		
Tillgänglighetsanpassning av kapell	2,0	2,0	
Världsarvet Skogskyrkogården	3,0		
Summa	9,5	10,0	0,0

4.2.1 Prioriteringsgrunder

Projekten enligt ovan har prioriterats utifrån uppdrag från kommunfullmäktige, omvärldsfaktorer som påverkar verksamheten, verksamhetsbehov utifrån driftsaspekter, säkerhets- och miljökrav samt valfrihets- och mångfaldsperspektiv.

4.2.2 Konsekvensanalys och risker

Utan tillskott i budgeten riskerar kulturhistoriska värden att gå förlorade. Vidare riskeras i förlängningen också delar av verksamheten då investeringar och renoveringar inte kan genomföras.

4.2.3 Måluppfyllelse

Nämndens investeringar uppfyller främst följande verksamhetsområdesmål:

- 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst
- 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv
- 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring.
- 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar.
- 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer.
- 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med
- 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

4.3 Verksamhetsprojekt

5 Lokalförsörjningsplan

5.1 Sammanfattning

Lokalförsörjningsplanen är ett styrdokument för respektive nämnds kort- och långsiktiga arbete med lokalplanering där nämndens totala behov av lokaler och planerade förändringar sammanställs. Nämndernas lokalförsörjningsplaner aggregeras till stadens övergripande lokalresursplan som årligen föreläggs kommunstyrelsen.

5.2 Planeringsförutsättningar

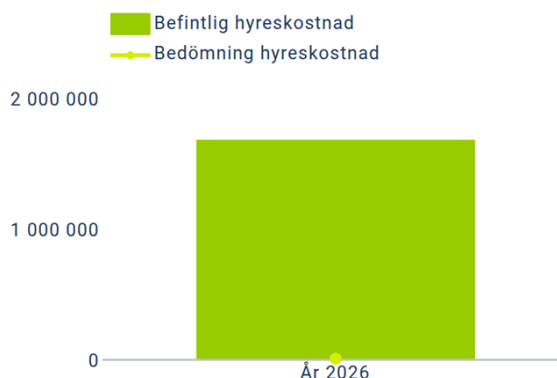
Under planperioden kommer förvaltningen att utöka antal medarbetare med XX antal personer.

5.3 Hyreskostnadsutveckling

Den planerade flytten (Q3 2027) till fastigheten Klamparen 11 invid Tekniska nämndhuset, kan i förlängningen dubbla den nuvarande hyreskostnaden för förvaltningen utifrån de uppgifter som hittills är kända. För 2027 förväntas kostnaden öka med 600 tkr och från 2028 och framåt, med omkring 2,3 mnkr årligen. För 2028 bedöms kostnaden uppgå till 4,4 mnkr.

5.3.1 Administrativa lokaler

Bedömning hyreskostnad

1 676

Befintlig hyreskostnad

1 676 019

5.4 Samverkan

5.5 Lokalplanering - ej pedagogisk verksamhet

5.5.1 Nuläge 31 januari 2026

Totalgruppering	Area	Kapacitet arbetsplatser	Hyreskostnad	Summering
Administrativa lokaler			Befintlig hyreskostnad 1 676 019	

5.5.2 Behov och planering av lokaler för (första planeringsperioden)

Nämnden hyr lokaler för huvudkontor och administration vid Palmfelt center i Slakthusområdet. Detta i avvaktan flytt till stadens egna lokaler i fastigheten Klamparen 11, invid Tekniska nämndhuset. Flytten är planerad till det tredje kvartalet 2027.

5.5.3 Behov och planering för lokaler (andra planeringsperioden)

5.6 Övrig information

6 Övriga redovisningar

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Patric Rylander, Förvaltningschef	2026-03-20